

ریشه نوروز از دیدگاه اندیشمندان و شعرا

عید نوروز را می‌توان از قدیمی‌ترین عید ایرانیان نام برد که این جشن و جشن مهرگان (که با آغاز فصل زمستان برپا می‌شد) از بزرگترین عیدها برشمرده می‌شد.

عید نوروز را می‌توان از قدیمی‌ترین عید ایرانیان نام برد که این جشن و جشن مهرگان (که با آغاز فصل زمستان برپا می‌شد) از بزرگترین عیدها برشمرده می‌شد. تجلیل و پاسداشت از آن ریشه در تاریخ کهن دارد. هرچند از پیشینه تاریخی آن، مکتوب بسیار دقیقی در دست نیست اما بی‌شک جشن نوروز سابقه‌ای بسیار کهن در میان اقوام مختلف جهان دارد. نوروز یکی از قدیمی‌ترین عید ایرانیان است و هر ساله با برگزاری آئینها و آداب و رسوم مختلفی همراه می‌شود و در خصوص ریشه نوروز نیز اندیشمندان و شعرا روزگاران کهن دیدگاه‌های مختلفی داشتند.

به گزارش خبرنگار مهر، نوروز واژه‌ای مرکب است که از دو جزء نو و روز تشکیل شده و به معنای روز نوین، جدید و تازه است، به نخستین روز از اولین ماه سال خورشیدی نیز اطلاق می‌شود. اصل این کلمه ریشه پهلوی دارد که با واژه نوک روچ یا نوک روز بیان می‌شد.

ابوریحان بیرونی در تعریف نوروز نقل می‌کند: "نخستین روز است از فروردین ماه و از این جهت روز نو نام کردند، زیرا که پیشانی سال نو است و آنچه از پس اوست از این پنج روز همه جشنها است.

درتعریفی دیگر نوروز نخستین روز سال در تقویم ایرانی است یعنی یکم فروردین ماه و یا روز "اورمزد" از ماه فروردین.

پیشینه نوروز

عید نوروز را می‌توان از قدیمی‌ترین عید ایرانیان نام برد که این جشن و جشن مهرگان (که با آغاز فصل زمستان برپا می‌شد) از بزرگترین عیدها برشمرده می‌شد. تجلیل و پاسداشت از آن ریشه در تاریخ کهن دارد. هرچند از پیشینه تاریخی آن، مکتوب بسیار دقیقی در دست نیست اما بی‌شک جشن نوروز سابقه‌ای بسیار کهن در میان اقوام مختلف جهان دارد.

نوروز در روزگار "جمشید" چهارمین پادشاه دوره پیشدادی پدید آمد و در پادشاهی او به صورت آئین درآمد. مسعودی در التنبیه و الاشراف آورده است: هرمز در روز نخست ماه فروردین به مظالم (دادگری) نشست. پس آن روز را #171نوروز نام کرد و سنت گشت.

فردوسی نیز در داستان پدید آمدن نوروز نقل می‌کند: وقتی جمشید از کارهای کشوری بیاسود بر تخت کیانی نشست و همه بزرگان لشکری و کشوری بر گرد تخت او فراهم آمدند. جمشید آن روز را که نخستین روز از فروردین و آغاز سال بود، "نوروز" نامید و جشن گرفت.

به جمشید گوهر افشاندند مر آن روز را روز نو خواندند چنین روز فرخ از آن روزگار بمانده از آن خسروان یادگار

جشن نوروز را به نخستین پادشاهان نسبت می‌دهند. شاعران و نویسندگان قرن چهارم و پنجم هجری چون فردوسی، عنصری، بیرونی، طبری و بسیاری دیگر که منبع تاریخی و اسطوره‌ای آنان بی‌گمان ادبیات پیش از اسلام بوده، نوروز را از زمان پادشاهی جمشید می‌دانند.

جشن نوروز پیش از جمشید نیز برگزار می‌شد و ابوریحان نیز با آن که جشن را به جمشید منسوب می‌کند یادآور می‌شود که: آن روز که روز تازه‌ای بود جمشید عید گرفت؛ اگر چه پیش از آن هم نوروز بزرگ و معظم بود.

کتاب #171آثار الباقیه اثر ابوریحان بیرونی (متوفی 440 هجری قمری) است. او می‌نویسد: سال نزد فارسیان چهار فصل بود. بر حسب این فصول عیدهایی داشتند که به اهمال در کبیسه روز این عیدها جابه‌جا میشد. از جمله این اعیاد یکی روز اول فروردین ماه یعنی نوروز بود که روز بس بزرگ است که به علت زنده شدن طبیعت گویند.

آغاز خلقت جهان در آن روز بوده است. چنین به نظر میرسد که پنج روز نخستین سال ۱۷۱۱؛ نوروز عامه» یعنی جشن همگانی بود. حال آنکه روز ششم که ۱۷۱۱؛ خرداد روز» نام داشت، ۱۷۱۱؛ نوروز خاصه» یعنی جشن پادشاهان و بزرگان بوده است.

مورخین و محققان درباره جایگاه نوروز با هم اختلاف دارند. به نظر میرسد آریائی‌ها از مهاجرت به فلات ایران و هم مرز شدن با تمدن میانرودان سال را به دو قسمت تقسیم می‌کردند که هر یک با انقلابی شروع می‌شد و دو جشن نوروز و مهرگان سرآغاز این دو انقلاب بودند. یعنی هنگام انقلاب تابستانی جشن نوروز گرفته میشد و زمان انقلاب زمستانی جشن مهرگان پاس داشته می‌شد.

برخی معتقدند که جشن نوروز و مهرگان جشنی بوده‌است که در ایران قبل از ورود آریائی‌ها وجود داشته است و اقوام قبل از آریائی‌ها که در فلات ایران ساکن بوده‌اند به آن عمل می‌کرده‌اند.

در باور زرتشت، ماه فروردین (نخستین ماه گاهشماری خورشیدی ایرانیان) به فره‌وشی (سرزندگی) اشاره دارد به اینکه که دنیای مادی را در آخرین روزهای سال دچار دگرگونی می‌کند.

روایت دیگر این است که در این روز ویژه (یکم فروردین)، جمشید، پادشاه پیشدادی، بر روی تخت طلایی نشسته بود در حالیکه مردم او را روی شانه‌های خود حمل می‌کردند. آنها پرتوهای خورشید را بر روی پادشاه دیدند و آن روز را جشن گرفتند.

با استناد بر نوشته‌های بابلی‌ها، شاهان هخامنشی در طول جشن نوروز در ایوان کاخ خود نشسته و نمایندگانی را از استان‌های گوناگون که پیشکش‌هایی نفیس همراه خود برای شاهان آورده بودند می‌پذیرفتند. گفته شده که داریوش کبیر، یکی از شاهان هخامنشی (۴۲۱ - ۴۸۶)، در آغاز هر سال از پرستش‌گاه بال مردوک، که از خدایان بزرگ بابلیان بود دیدن می‌کرد.

همچنین پارتیان و ساسانیان همه ساله نوروز را با برپایی مراسم و تشریفات خاصی جشن می‌گرفتند. صبح نوروز شاه جامه ویژه خود را پوشیده و به تنهایی وارد کاخ میشد. سپس کسی که به خوش قدمی شناخته شده بود وارد میشد و سپس والامقام‌ترین موبد در حالی که همراه خود فنجان، حلقه و سکه‌هایی همه از جنس زر، شمشیر، تیر و کمان، قلم، مرکب و گل داشت در حین زمزمه دعا وارد کاخ میشد.

پس از موبد بزرگ ماموران حکومت در صفی منظم وارد کاخ شده و هدایای خود را تقدیم شاه می‌کردند. شاه پیشکش‌های نفیس را به خزانه فرستاده و باقی هدایا را میان حاضران پخش می‌کرد. ۲۵ روز مانده به نوروز، دوازده ستون با آجرهای گلی در محوطه کاخ برپا شده، و دوازده نوع دانه گیاه مختلف بر بالای هر یک از آنها کاشته می‌شد.

در روز ششم نوروز، گیاهان تازه روییده شده بر بالای ستون‌ها را برداشته و آنها را کف کاخ می‌پاشیدند و تا روز ۱۶ فروردین که به آن روز مهر می‌گفتند، آنها را برنمی‌داشتند.

جشن و آیین‌های نوروز

"نوروز" را ایرانیان گرامی می‌دارند و آیینی است کهن که گرچه طی هزاران سال دگرگون یافته، اما هرگز از میان نرفته و از سوی اقوام و مذاهب مختلفی که در سرزمین ایران حضور پیدا کرده‌اند، مهر تأیید خورده است. بدین سان امروزه نوروز از نمادهای بزرگ و وحدت بخش ملت ایران با همه تکثرهای قومی، مذهبی، فرهنگی و زبانی است.

آیین‌ها و رسم‌های مردم فرآیند الزامات و نیازهای درهم تنیده مادی و معنوی، در پیوند جغرافیایی و شیوه‌های تولید و ساختارهای اقتصادی دوره‌های مختلفاند که برحسب ضرورت پیوسته در حال تغییرند و به مقوله‌هایی که در ژرفا معنا دارند پاسخ می‌دهند.

نوروز تنها جشنی است که از دوران باستان با عظمت تمام و همراه با انبوهی افسانه و آیین تا به امروز ادامه یافته است. عظمت نوروز را از نقشهای تخت جمشید گرفته تا آثار ادبی و هنری گوناگون عربی و فارسی در همه جا می‌توان یافت.

از جشن‌های متعددی که در ایران باستان مرسوم بوده، یا از جشن‌های اندکی که از آن عهد به یادگار مانده، هیچ یک به طول و تفصیل نوروز نیست. نوروز جشنی است که یک جشن کوچک‌تر (چهارشنبه سوری) به پیشواز آن می‌آید و جشنی دیگر (سیزده به در) به بدرقه آن و نماد آن انداختن سفره هفت سین است.

جشن های نوروزی در کهن

بنابر پژوهش‌های انجام شده، پادشاهان و مردمان دوره‌های هخامنشی، نوروز را به عنوان آیین کهن، به هنگام گردش سال، جشن گرفته‌اند. چنانچه ۱۳ روز اول سال به نام: «۱۳ابدر» از جشن‌های اصلی ایرانیان امروزی است. جشن نوروز دست کم یک یا دو هفته ادامه داشته است.

ابوریحان بیرونی مدت برگزاری جشن نوروز را پس از جمشید یک ماه می‌نویسد: «چون جم درگذشت پادشاهان همه روزهای این ماه را عید گرفتند. عیدها را شش بخش نمودند: پنج روز نخست را به پادشاهان اختصاص دادند، پنج روز دوم را به اشراف، پنج روز سوم را به خادمان و کارکنان پادشاهی، پنج روز چهارم را به ندیمان و درباریان، پنج روز پنجم را به توده مردم و پنجه ششم را به برزگران. ولی برگزاری مراسم نوروزی امروز، دست کم از پنجه و «چهارشنبه آخر سال» آغاز می‌شود و در «سیزده بدر» پایان می‌پذیرد.

آریایی‌ها، دوره‌ای پیشدادیان را، زمان پیدایش جشن‌های نوروزی به شمار آورده‌اند. اقوام آریایی و حتی غیر آریایی، به اشکال متفاوت، صدها سال نوروز را جشن گرفته‌اند و می‌گیرند.

متاسفانه امروز در بعضی مناطق و کشورها، نوروز صرف به صورت تعطیلات درآمده و از حالت جشن و نیایش خارج شده در حالی که جشن از کلمه «یشن» به معنای عبادت و نیایش بوده است.

پادشاه هخامنشی، از تخت جمشید که محلی مقدس و مخصوص نیایش بوده، به هنگام نوروز، اقوام مختلف «ماد»، «ایلامی»، «بابلی» و دیگران را با لباس‌های فاخر محلی شان می‌خواست و نو شدن سال را در کاخ «اپادانا»، در برابر شاه جشن می‌گرفتند و از حاصلات محلی، زراعتی و دامداری شان به شاه هدیه می‌دادند.

در نخستین بامداد نوروز، مردم روی یکدیگر آب می‌پاشیدند. پس از گرویدن به اسلام نیز این رسم بجا مانده با این تفاوت که به جای آب از گلاب استفاده می‌شود. از دیگر رسوم نوروز، حمام رفتن و هدیه کردن شکر به یکدیگر در روز ششم فروردین بود. و یکی از باشکوه‌ترین سنت‌ها نیز سبز کردن دانه گیاه در یک ظرف است که به آن "سبزه" گویند.

آیین‌های نوروزی

از آداب و رسوم کهن پیش از نوروز باید از پنجه، چهارشنبه سوری و خانه تکانی یاد کرد.

در ایران به استقبال جشن نوروز با خانه تکانی، چهارشنبه سوری، رفتن به بالای قبور رفتگان، خانه‌های اقارب و دوستان «میر نوروزی»، «حاجی فیروزی»، سبزه رویاندن در خانه‌ها، گستردن سفره (دستر خوان) هفت سین، میوه تر کردن، بردن لباس نوروزی، رفتن به تفریح گاه‌ها، دامنه کوه‌ها و طبیعت همراه بوده است.

خانه تکانی

اصطلاح خانه تکانی را بیشتر در مورد شستن، تمیز کردن، نو خریدن، تعمیر کردن ابزارها، فرش‌ها و لباس‌ها که به مناسبت فرا رسیدن نوروز صورت می‌گیرد، به کار می‌گیرند. در خانه تکانی که سه تا چهار هفته طول میکشد، باید تمام وسیله‌هایی که در خانه است جابه‌جا، تمیز و تعمیر بشوند و دوباره در جای خود قرار بگیرند. بعضی از وسیله‌های سنگین وزن مثل؛ فرش‌ها، تابلوها، پرده‌ها و وسیله‌های دیگر فقط سالی یکبار، آن هم در خانه تکانی نوروزی جا به جا و تمیز می‌شوند.

در برخی از شهرهای آذربایجان، نخستین چهارشنبه ماه اسفند (چهارشنبه موله) به شستن و تمیز کردن فرش‌های خانه اختصاص دارد. چنان زوایای خانه را می‌روند که اگر تا یک سال دیگر هم آن زوایا از چشم خانم پنهان بماند یا فرصت پاکیزه سازی آنها به دست نیاید، قابل تحمل باشد. وسواس برای این پاکیزه سازی تا به حدی است که در و دیوار خانه اگر نه هر سال، هر چند سال یکبار نقاشی میشود.

پنجه (خمسه مسترقه)

بر اساس سالنمای کهن ایران هر یک از ۱۲ ماه سال ۳۰ روز است و پنج روز باقیمانده سال را پنجه، پنجک، یا خمسه مسترقه، گویند. این پنج روز را خمسه مسترقه نامند از آن جهت که در هیچ یک از ماه‌ها حساب نمی‌شود. مراسم پنجه تا سال ۱۳۰۴، که تقویم رسمی شش ماه اول سال را سی و یک روز قرارداد، برگزار می‌شد.

از جمله آیین‌های این جشن پنج روزه، که در شمار روزهای سال و ماه و کار نبود، برای شوخی و سرگرمی حاکم و امیری انتخاب می‌کردند که رفتار و دستورهایش خنده آور بود و در پایان جشن از ترس آزار مردمان فرار می‌کرد.

ابوریحان از مردی بی‌ربیش یاد می‌کند که با جامه و آرایشی شگفت‌انگیز و خنده آور در نخستین روز بهار مردم را سرگرم می‌کرد و چیزی می‌گرفت و هم اوست که حافظ به عنوان «171# میرنوروزی» دوران حکومتش را «171#؛ بیش از 5 روز» نمی‌داند.

از برگزاری رسم میر نوروزی، تا لاقلاً 70 سال پیش آگاهی داریم. بی‌گمان کسانی را که در روزهای نخست فروردین، با لباس‌های قرمز رنگ و صورت سیاه شده در کوچه و گذر و خیابان می‌بینیم که با دایره زدن و خواندن و رقصیدن مردم را سرگرم می‌کنند و پولی می‌گیرند.

بازمانده شوخی‌ها و سرگرمی‌های انتخاب «171# میر نوروزی» و «171# حاکم پنج روزه» است که تنها در روزهای جشن نوروزی دیده می‌شوند و آنان در شعرهای خود می‌گویند: "حاجی فیروزه، عید نوروزه، سالی چند روزه"

پنجشنبه آخر سال

یکی از آیین‌های کهن پیش از نوروز، یاد کردن از مردگان است، به ویژه خانواده‌هایی که در طول سال، عزیزی را از دست داده‌اند. رفتن به زیارتگاه‌ها و زیارت اهل قبور در پنجشنبه و نیز روز پیش از نوروز و بامداد نخستین روز سال، رسمی همگانی است. همچنین رسم است که ایرانیان در موقع سال تحویل به زیارت حرم امامان (ع) و امامزادگان می‌روند.

کاشتن سبزه

مادران حدود یک هفته مانده به نوروز، مقداری گندم و عدس و ماش و شاهی در ظرف‌هایی زیبا می‌ریزند و خیس می‌دهند تا آهسته آهسته بروید و برای سفره نوروزی آماده گردد.

اسفند، ماه پایانی و زمستانی، هنگام کاشتن دانه و غله است. کاشت «171# سبزی عید» به صورت نمادین، از روزگاران کهن، در همه خانه‌ها و در بین همه خانواده‌ها مرسوم است. در ایران کهن، بیست و پنج روز پیش از نوروز، در میدان شهر، دوازده ستون از خشت خام برپا می‌کردند، یک ستون گندم، یک ستون جو، و به ترتیب برنج و باقلا، کاجیله (گیاهی است از تیره مرکبات، که ساقهی آن به 50 سانتیمتر می‌رسد)، ارزن، ذرت، لوبیا، نخود، گنجد، عدس و ماش می‌کاشتند.

در ششمین روز فروردین، با سرود و ترنم و شادی این سبزه‌ها را می‌کنند و برای فرخندگی به هرسومی پراکندند. امروز در همه خانه‌ها رسم است که ده روز یا دو هفته پیش از نوروز، در ظرف‌های کوچک و بزرگ، کاسه، بشقاب، پشت کوزه و ... دانه‌هایی چون گندم، عدس، ماش و ... می‌کارند. در برخی از شهرهای آذربایجان، سومین چهارشنبه به خیس کردن و کاشتن گندم و عدس برای سبزه‌های نوروزی اختصاص دارد.

سفره هفت‌سین

جمع شدن همه اعضای خانواده در موقع سال تحویل در کنار سفره هفت‌سین از رسمها و باورهای قدیمی است. در سفره‌های هفت‌سین، هفت روییدنی خوراکی قرار دارد که نام آنها با حرف "س" آغاز می‌شود، مانند: سیب، سبزه، سنجد، سماق، سیر، سرکه، سمنو و مانند اینها که نماد فراوانی فرآورده‌های کشاورزی است.

علاوه بر آن، قرآن، آینه، شمع، ظرفی شیر، ظرفی آب که نارنجی در آن است. تخم‌مرغ رنگ شده، ماهی قرمز، نان و سبزی، گلاب، گل، سکه و قرآن نیز زینت بخش سفره هفت‌سین است که در بیشتر خانه‌ها تا روز سیزده پهن است.

کارت و پیام شادباش

کاری که پس از شکل‌گیری روشهای جدید ارتباطی مانند نامه‌نگاری، یا شکل جدیدتر آن نامه‌های الکترونیکی رواج یافته، ارسال کارت شادباش است؛ یک هفته پیش از آغاز سال نو، زمان ارسال کارت‌های شادباش فرا می‌رسد، فرستادن کارت شادباش برای همه دوستان و آشنایان، و اقوامی که در دیگر کشورها یا شهرها زندگی می‌کنند، البته کاری پسندیده است، امروزه و بعد از رواج تلفن بیشتر به یک

تلفن برای گفتن تبریک سال نو پس از تحویل سال بسنده می‌کنند.

دید و بازدید

دید و بازدید رفتن تا پایان روز ۱۲ فروردین ادامه دارد. اما معمولاً در همان صبح نوروز به دیدن اقوام نزدیک، مانند پدر و مادر، پدر بزرگ و مادر بزرگ، پدر و مادر زن یا شوهر، عمه، عمو، خاله، دایی و... می‌روند.

روزهای بعد نوبت اقوام دورتر فرا میرسد و سر فرصت به دیگر اقوام و دوستان سر می‌زنند و دیدارها تازه می‌کنند. حتی اگر کسانی در طول سال به علت کدورت‌هایی که پیش آمده از احوال پرسشی یکدیگر سر باز زده باشند، این روزها را فرصت مغتنمی برای رفع کدورت می‌شمارند و راه آشتی و دوستی در پیش می‌گیرند.

مسافرت نوروزی

از آنجا که مدارس در ایام نوروز تا ۱۴ فروردین تعطیل است، فرصت خوبی برای سفر کردن به دست می‌آید. پس گروه‌های زیادی از مردم به شهرهای دیگر و نقاط خوش آب و هوا ی کشور که در ایام نوروز از آب و هوای معتدل برخوردار است، سفر می‌کنند.

اما این سفرها نیز خالی از دید و بازدید نیست. مردم به دیدار یکدیگر می‌روند و دیگران را به شام و ناهار دعوت می‌کنند. سفرهای زیارتی نیز که از دیرباز مرسوم بوده، همچنان رونق دارد. به این معنی که عده زیادی شب عید به قم، مشهد یا بازدید از مناطق جنگی می‌روند و پس از یکی دو روز به خانه و کاشانه خود باز می‌گردند.

دیگر آیین‌ها

آداب و سنن مربوط به نوروز در گذشته بیش از امروز بوده است. تا چند دهه پیش در برخی نواحی ایران، نوروزی خوانی مرسوم بوده است. در گیلان و مازندران و آذربایجان، از حدود یک ماه پیش از فرارسیدن نوروز، کسانی در روستاها راه می‌افتادند و اشعاری در باره نوروز می‌خواندند. اشعاری که بنا بر تعلقات مذهبی شیعیان با مضامین مذهبی آمیخته بود و ترجیع بند آن چنین بود: باد بهاران آمده، گل در گلستان آمده / مژده دهید بر دوستان، ...

این پیک‌های نوروزی در مقابل نوروزی خوانی از مردم پول یا کالا می‌گرفتند و سورات نوروزی خود را جور می‌کردند تا چهل پنجاه سال پیش به راه انداختن #171میر نوروزی» نیز یکی از آئینهای رایج بوده است.

داستان میر نوروزی این است که در پنج روز آخر سال اداره و فرمانروایی شهر را به فردی از پائینترین قشرهای اجتماعی می‌سپردند و او نیز چند تن از مردم عوام را به عنوان خدم و حشم و عامل خود انتخاب میکرد و فرمان‌های شداد و غلاظ علیه ثروتمندان و قدرتمندان می‌داد.

آنها نیز در این پنج روز حکم او را کم و بیش مطاع می‌دانستند و تنها در موارد پولی به چانه زدن می‌پرداختند. پس از آن پنج روز نیز میر نوروزی مطابق سنت از مجازات معاف بود و هیچ کس از او بازخواست نمی‌کرد که چرا در آن مدت پنج روز چنین و چنان کرده است.

حافظ در این بیت به عمر کوتاه آدمی، عمر کوتاه گل و عمر کوتاه سلطنت میر نوروزی اشاره دارد:

سخن در پرده میگویم چو گل از غنچه بیرون آی که بیش از پنج روزی نیست حکم میر نوروزی

نوروز در اسلام

احادیث و روایات در این خصوص: واژه (عید) در قرآن کریم تنها یکبار در آیه 114، سوره مائده آمده است: (عیسی ابن مریم گفت بارالها! ای پرودگار تو ما از آسمان مائده ای فرست تا این روز برای ما و کسانی که پس از ما آیند روز عید مبارکی گردد و آیت و حجتی از جانب تو برای باشد، که تو بهترین روزی دهنده‌گانی.

ظهور اسلام و برخورد مسالمت آمیز آن با سایر ادیان و آیین‌ها از جمله اعتقادات مذهبی و ملی ایرانیان موجب شد که مراسم و آداب مربوطه، به یکباره از جامعه اسلامی ایران رخت بر نبندد، فقط با مسلمان شدن تدریجی ایرانیان اندک اندک اعتقادات دینی اسلام نیز

در میان توده مردم نفوذ کرد.

شیخ صدوق در «# کتاب من لایحضره الفقیه» آورده است: برای علی(علیه السلام) هدیه نوروز آوردند. فرمود: «# این چیست؟». گفتند: ای امیرمؤمنان! امروز، نوروز است. فرمود: هر روز ما را نوروز سازید یعنی به خاطر خداوند، به یکدیگر هدیه بدهید و به دیدار یکدیگر بروید.

شیخ طوسی در «# مصباح المتهجد» چنین آورده است: امام صادق(ع) در روز نوروز فرمود: هنگامی که نووز شد، غسل کن و لباس پاکیزه بپوش و خودت را خوشبو ساز و آن روز را روزه بدار. پس هنگامی که نماز ظهر و عصر و نافله‌های آن را به جای آوردی، نمازی چهار رکعتی بگزار که در رکعت اول آن، سوره حمد و ده مرتبه سوره قدر را می‌خوانی.

در رکعت دوم آن، سوره حمد و 10 مرتبه سوره کافرون را می‌خوانی. در رکعت سوم آن، سوره حمد و 10 مرتبه سوره توحید را می‌خوانی و در رکعت چهارم، سوره حمد را با سوره‌های فلق و ناس. پس از نماز هم سجده شکر می‌گزاری و دعا می‌کنی. گناهان پنجاه سالهات بخشوده می‌شود.

ابن فهد حلی در کتاب «#المهذب البارع» چنین آورده است: از آنچه در فضیلت نوروز روایت شده و گفته ما را تأیید می‌کند، حدیثی است که علامه سید بهاءالدین علی بن عبد الحمید، با سند خود از مَعْلَى بن خُنَیس نقل کرده است که: روز نوروز، همان روز است که پیامبر(ص) در غدیرخم برای امیرالمؤمنین(علیه السلام) بیعت گرفت و مسلمانان به ولایت وی اقرار کردند.

آداب نوروز

در روایتی منسوب به حضرت امام جعفر صادق(ع) آمده است که می‌فرماید: «# هنگامی که روز عید نوروز آمد ، غسل کن و بهترین و پاک ترین لباس را بپوش و با بهترین عطرها خود را خوش بو کن و در این روز، مستحب است روزه بگیری.

در خصوص روز نوروز در روایات مختلف آداب گوناگونی ذکر شده که به آنها به صورت مختصر اشاره می‌شود: نماز نافله، یک نماز چهار رکعتی پس از نماز ظهر و عصر روز نوروز، دعا کردن در سجده این نماز که موجب بخشش گناهان می‌شود. (نحوه خواندن این نماز در مفاتیح الجنان در اعمال عید نوروز ذکر شده است)

- ذکر گفتن؛ خصوصاً ذکر «#یا ذی الجلال و الاکرام»

-روزه گرفتن

- دعا کردن در لحظه سال